

“ÖNCÜ İKTİBAS”

Gündemle Yüz Yüze – Gazete Yazıları Seçkisi

Yıl: 1 Sayı: 2

KİTABIN VE YAYINCILIĞIN BAŞKENTİ İSTANBUL

TÜYAP Kitap Fuarı, bu yıl 35 yaşını kutluyor.

İlk fuardan bugüne kadar tümünü ziyaret eden biri olarak, gelişiminin, yükselişinin yakın tanığıyım. Taksim’de bir otelin en alt katında başlayan fuar, bugün kendi binasında kapılarını açıyor. İlk fuarlarda, 12 Eylül’ün soğukluğu hâlâ etkisini gösterirken, zor koşullarda kitap meraklıları havasız, adım atamadıkları bir mekânda gene kitapla, yazarla buluşuyorlardı.

Küçük broşürler, küçük kataloglarla yetiniyorduk. Bugün sektörün profesyonelliği ortada...

35 yılın öyküsü, tarihi, yayıncılığın, kitapçılığın da tarihidir. Okumuyoruz iddialarının, okuyor muyuz sorularının cevabını verir fuarlar.

Hiç kuşkusuz kitap fuarının yanı sıra aynı mekânda Sanat Fuarı da açılıyor 20 küsur yıldır. Ülkenin en uzun soluklu sanat etkinliklerinden birisinden söz ediyoruz. Kitap fuarlarına gelenlerin orasını da görmelerini özellikle anımsatırım. Yalnız profesyonel sanatçıların değil, sanat eğitimi yapan kurumların da ürünlerini burada görebilirsiniz. Kitap fuarı yıllardır sanat fuarıyla beraber aslında bir okul, bir kültür olgusudur.

Medyanın, özellikle basılı medyanın kitap fuarını topluma iletmedeki hizmetlerini, çalışmalarını belirtmek gerekir. Yıllardır birçok gazete fuar için özel ilaveler hazırlıyor veya kitap ilavelerinde odağına fuarı alıyorlar.

Tekrara düşmek pahasına, fuarlar sayesinde Türkiye’deki neredeyse bütün yayınevlerinin en yeni kitaplarını bir arada görebilirsiniz. Sadece edebiyat veya popüler kültür yayınları değil, bilim kitaplarına, araştırma, inceleme kitaplarına da fuarda toplu olarak bakabilirsiniz. Ama tartışmasız en önemli yanlarından biri, okuduğunuz, takip ettiğiniz, sevdiğiniz yazarla fuarda bir araya gelirsiniz. Bir yılın bütün yayın haritasını fuarlardan görür, seçme şansınızı daha da çoğaltırsınız. Bütün içinde değerlendirme yapmak, daha doğru, daha istediğimiz sonuçlara götürür.

Kitap fuarı çok sesliliğin mekânıdır. Düzenlenen söyleşiler, paneller, tartışmalar, kitap söyleşileri... Kitabın ardındaki bilgiyi, yazarın kitaptan ayrı kimliğini ortaya koyma açısından da önemlidir. Bilgi kaynağı yönünü verimli kullanmalısınız. Fuarın benim için bir başka önemi ise, kitapçılarda yaygın olarak bulunamayan kitapları fuarda bulurum ben. Üniversitelerin, devlet kurumlarının yayınlarını, dağıtım zorluğuyla mücadele eden İstanbul dışı yayınevlerini de fuarda bulursunuz.

Fuarın bu yılki onur konuğu ve belirlenen teması, ihmale gelmez bir alanı ve o alanın bugün ne kadar önemli olduğunun işareti. Bu yıl fuarın onur konuğu felsefeci **İoanna Kuçuradi**, Türkiye’de felsefe öğretiminin niteliğinin artması, felsefe çalışmalarının yerleşmesi, yayılması için gösterdiği çaba, yazdığı kitaplar, yetiştirdiği öğrenciler göz önünde bulunarak, fuarı onurlandırmıştır. **Kuçuradi**’nin, Türkiye’de felsefe denince akla gelen ilk adlardan biri olması kadar, “**İnsan Hakları: Kavramları ve Sorunları**” kitabı Türkiye’deki siyasal, toplumsal alanlardaki sorunların çözümüne ışık tutacak değerdedir.

Hürriyet Kitap’ın kapağında **İoanna Kuçuradi** şöyle tanıtılmış: “**Türkiye’nin Tek Filozofu**”.

Radikal Kitap’ın kapağındaki tanıtım: “**Felsefenin beyaz saçlı prensesi İoanna Kuçuradi**”.

İki ilavedeki yazı ve söyleşi, **Kuçuradi**’nin kim olduğunu, neden önemli olduğunu her açıdan ortaya koyuyor. Fuarın bu seneki teması ise “Felsefe ve İnsan” olarak belirlendi. Geçtiğimiz asırlarda dünyayı derinden etkileyen göçlerin neredeyse bir benzerinin küresel ölçekte yaşandığı bu dönemde felsefenin sağlayacağı akıl sağlığına, rasyonel düşünme şekline gerçekten ihtiyacımız var.

ÇAĞIN HASTALIĞI DOYUMSUZLUK
Son yıllarda kişisel gelişim kitapları ve konferansları son derece revaçta.

Devamı, sayfa 2’de...

HAYATA TAKILAN SÖZLER

Yok, yok! Her ân yaşadığımı zannetme; nefes alıyorum diye; Unutuyorum yaşamayı sık sık; bulutları, gökyüzünü göster!

Devamı, sayfa 3’te...

ATEŞ, IŞIK, GÜNEŞ VE KUR’AN

... Ateş ve silah, onları yakan ve yapan insanın elinde yalnız öldürme ve yok etme aletine dönüşür...

Devamı, sayfa 4’te...

İNSAN DÖNMELİ ARTIK İNSANA

Mustafa Akar’ın bu sitemine kim itiraz edebilir? “Birbirimizi artık uzun zamandır yeni bir filmde, bir şarkıda, bir şiirden haberdar etmiyoruz. Bu çok acı.”

Devamı, sayfa 5’de...

GÖRÜNMEYEN ÜNİVERSİTE ve MANEVİYAT

Türkiye, kadim kültürü nedeniyle inancın ve maneviyatın coğrafyası olmuştur.

Devamı, sayfa 6’da...

TÜRKÇE Mİ İNGİLİZCE Mİ?

Bana sorarsanız, elbette Türkçe. Ana dil öğrenilmeden bir yabancı dil öğrenilemez düşüncesindeyim.

Devamı, sayfa 7’de...

Doğan HIZLAN / Hürriyet / 13.11.2016

Derya Öncü Anadolu Lisesi Kültür Edebiyat Kulübü Yayınıdır

ÇAĞIN HASTALIĞI DOYUMSUZLUK

Son yıllarda kişisel gelişim kitapları ve konferansları son derece revaçta. Hemen hemen her üniversitede bu konu üzerine konferanslar, söyleşiler, paneller düzenlenmekte. Kimi iş hayatında başarılı olmuş, kimi ise sadece kişisel gelişim üzerine yazdığı kitap ya da verdiği konferanslardan hayatını idame ettiren konuşmacılar öğrencilere, gençlere hayatın sırlarını veriyor; başarılı olmanın ve çok para kazanmanın yollarını anlatıyor.

Öncelikle şöyle ifade edeyim. Bu konferanslar belki ufak bir farkındalık oluşturabilir, katılımcılarda anlık etki yapabilir ama uzun vadede pek de bir şey ifade ettiğini açıkçası düşünmüyorum. Herkesin hikâyesi, duyguları, yaşam koşulları ve sosyal - kültürel dinamikleri çok farklı. Başka hayatlardan yapılan uyarlamaların bir pantolonda yamanın yaptığı etkiden fazlasını yapması mümkün değil. Kişisel gelişim konferanslarının popüler dünyaya hizmet ettiği gerçeğini de görmek gerek.

Sürekli çok para kazan, popüler ol, herkes tarafından parmakla gösteril temalı konuşmalar katılımcıları popülist olmaya meylettiriyor. Dolayısı ile aslında bu noktada iş kendini geliştirmeye değil, doyumsuzluğa gidiyor. İnancımızda var olan kanaatkârlık ve tevekkül yerini doyumsuzluğa ve isyana bırakıyor.

Gerçek Anlamda Kişisel Gelişim Nasıl Olur?

Gerçek anlamda kişisel gelişim popülist tavırlarla sabun köpüğü gibi parlayıp sönmek değil, yüce kitabımız Kuran-ı Kerimde Cenab-ı Allah tarafından bize emredildiği gibi istikamet üzere olmakla mümkündür. Bunun temelinde de manevi yönünü geliştirmiş olmak yatar. Yani kişisel gelişim denen şey aslında kâmil insan olmaktır. Bu da maddi kaygılar ile yazılan kitaplar ya da dünyevi arzular temalı verilen kişisel gelişim konferansları ile değil, dinimizin bize emrettiği gibi ahlaklı ve erdemli bir insan olmakla mümkündür.

Bir çocuğun kişisel gelişimi aile hayatında başlar. Ebeveynlerin vereceği terbiye, öğreteceği temel ahlak ile çocuk kişisel gelişimine başlar. Yıllarca algı operasyonları ile sekteye uğratılmak istenen yaz Kuran kursları aslında bir çocuğun kişisel gelişimindeki dönüm noktasıdır. Şimdi gözlerimizi kapatıp hayal edelim. Namazlarda okuduğumuz sureleri yaz Kuran kurslarında ezberlemedik mi? Namaz kılmayı, neden oruç tutmamız gerektiğini, büyüklere hürmet göstermeyi, anne baba hakkını, helal - haram kavramını...

Ne zaman yaz Kuran kurslarının yerini yaz televizyon dizileri aldı işte o zaman kişisel gelişime ihtiyaç duymaya başladık. Bir de olayı bu yönden düşünmek lazım gelir.

Ağaç Yaşken Eğilir

Bir çocuk gençlik çağlarına kadar temel kişisel gelişiminin ilk bölümünü tamamlayamamışsa sıkıntı başlıyor demektir. Ahlak, tevekkül, kanaat, helal - haram gibi çocuğun manevi yönlerine yapılmayan yatırım ilerde hem ebeveynler için hem de çocuğun kendisi için sıkıntılar doğurur.

Gençlik çağına geldiğinde kanaat ve rızık kavramından bihaber olan genç televizyon dizilerinde gördüğü lüks hayat ve ahlaksız yaşamın dünyevi cazibesine kolayca kapılır. Hayalini kurduğu statüye erişmek eğer kendi ailesinin imkânları ile mümkün değilse ya kolay para kazanmanın yollarını arar ya da kolay paranın mümkün olmayacağına kanaat getirir ve melankolik bir tavırla ya içine kapanır ya da mutluluğu çeşitli bağımlılıklarda arar. Üniversiteye başladığında ise önüne çıkan bu yenedünyada statü elde etmenin daha farklı yollarına yönelir.

İşte tam da bu noktada bu gencin manevi yönlerini kuvvetlendirmek gerekirken birden karşısına kişisel gelişimciler çıkar ve gencin içerisindeki statü kazanma arzusunu ve popüler olma isteğini tetikler. Bu çok büyük bir tehlikedir. "Bak herkes çok kazanıyor, bak herkes çok bilgili hadi sen de ol." gibi mesajları gençlerin bilinçaltına vermek aslında mutsuz bir neslin ortaya çıkmasından başka bir işe yaramaz.

Gençlere para kazan, kariyer yap, popüler ol gibi zehirli kavramları dikte etmek yerine neden çalışması gerektiğini, yaradılış gayesini ve insanlığa hizmet etmenin hazzını tattırmak gerekir.

Manevi yönü kuvvetli olmayan gençlerin çeşitli bağımlılıkların kucağına düşmesi kaçınılmazdır. Bu sebepten kişisel gelişim, kariyer günleri gibi etkinliklerden önce gençlerin manevi yönlerini geliştiren ve ne için kariyer yapmasını manevi yönden anlatan etkinlikler düzenlemek gerekir.

Bu çağın en büyük hastalığı doyumsuzluktur. Bu hastalıktan gençlerimizi korumak için sözde kişisel gelişimcilere değil, manevi kanaat önderlerinin irşadına ihtiyacımız olduğu ise gayet açıktır.

Mustafa ALPAY / Milat / 15.11.2016

HAYATA TAKILAN SÖZLER – 12

Yok, yok! Her ân yaşadığımı zannetme; nefes alıyorum diye; unutuyorum yaşamayı sık sık.
Bulutları, gökyüzünü göster! Perdeyi çek, pencereyi aç: "Eylül'ü görüyor musun?" de! Boş bırakma beni; ara sıra "havadan sudan" bahset! Yaşadığımı hatırlat; lütfen!

*

Düşüncenin olmadığı her yer slogandır.
Adalet diye bir şey var ve herkes alacağını alacak; vereceğini verecek!
Gerçeği var ki buraya "yalan dünya" diyoruz. Burası; sonsuzluğa bir ayna... Faniliğimizin Sonsuz Varlığa bir işaret olduğunu görmek o kadar mı zor?!
Kendini bilmek istiyorsan oku; görmek istiyorsan yaz; duymak istiyorsan sus!
Edebiyat; estetik hallerin, en ince dillerin, mevsimlerin selâmının kapısına bırakır seni.

*

Rüzgâr eken; fırtına biçer. Beton eken; beton... Kitap eken; kitap biçecek. Ne ekıyoruz; evinize, caddelere bakın; yarınlara bizi görün! Taşa toprağa yatırım yapıyorsan; oradan insan bitmez. Ve bir kısırılmış halde döne döne başımız döndü. Bu kısır/kusur döngüden çıkalım o zaman; diplomalı adamlar değil miyiz!

*

O da herkes gibiydi; ben de ona herkes gibi davrandım. Hadise böyle!
Bir işi başlatmak belki de bir rüyanın gerçekleşmesi olacak! Karacaoğlu'nın üç derdi var/dı: Ayrılık, yoksulluk, ölüm. Ayrılığı, ölümü anlıyorum da... Dünya bu kadar zenginleşti ve hâlâ ekmek, su bulamayan milyonlar var. Dünya, ilerledi mi? Nerden belli?!..

*

Okumanın yazmanın heyecanı anlatılabilir mi ki?!.. İyi ki fani dünya! Böyleyken kavga, gürültü, kargaşa... Ebedî olsaydı?!..
Âlemin her ân yenilendiğinin farkında olmayanlar bıktırıcı konuşurlar.
Yarına ne bırakıyorsun; ne götürüyorsun gittiğin yere? Güzeli arayanlar; çirkinliklere takılıp kalmazlar; geçer giderler oradan; işleri var çünkü.
Hep yarınları hazırlıyoruz; bugünü unutarak! Hani hayat "şimdi" idi? Kendi kendimizle çelişiyoruz. Her şey yarım kalıyor ve biz gidiyoruz.
Ne tuhaf değil mi; üniversiteleri bitirip insanın kendini tanıyamaması! İnsan olmanın, gelişmenin abc'sini söyleyeyim: Her şartta hürriyet...

*

"Kapı..." dendi mi, hep "ümit" koşup gelir. Kapı ümittir; ümit kapıdır. Çalmayı bilelim yeter ki... Çalmanın, vurmanın bir notası vardır. Kapılar açılmak içindir. İnsan mı? Çabuk açılan çabuk kapanan bir kapı mı? Şu var ki... Çok kapısı olduğu "açık." "O kelime"yi bulursan... Ta uzaklardan çıkıp gelir. Kapı açana kapı açılır. Hazır acizliğimiz var ya... Sonsuz duâ kapısı... İhtiyacı bitmeyen duâ kapısından başka gideceği yer var mı?

Adamın şimdiki zamanla alâkası yok...
Boyuna geçmiş ve gelecek zamanları konuşuyor...
Geçelim!

*

Taşımali eğitim mi olur; garip! Dünyaya örnek oluruz belki! Merak edip gelirler. Gelirler de taşımali yaşamak görürler. İnsan otursun; istediği gökyüzünün altında; hürriyet, medeniyet ayağına gitsin. Dökme suyla değirmen dönmez; atalar demişse bunu; sözünden dönmez! Yani diyorum ki hayat çok kolay; biz, olmadık emellerimizin telâşçısı oluyoruz. Hep değişen ve güzelleşen şeylerin tarifi mi olur! Güzellik seyredilir.

*

Yine sabah... İstersen uyanma; yat istersen uyanan kurtlara, kuşlara inat... Gözlerin ne kadar gece böyle; uyan da gör bu sabah rüyasını; bilirsin; çabuk biter rüyalar ve ölmeden uyan.

*

Kalemin konuş/ul/madığı yerde; cehalet, kavga, kabalık konuşmuş! Dünyayı hızla tüketiyoruz. Kıyamet yakın mı acaba?!.. Beton; ağaçlardan değerli hale geldiğine göre... Dünya bu katılığa, vahşete ne kadar dayanabilir ki?!.. Kanunsuzluğun kanun, haksızlığın hak bellendiği yerde; kanun ve hak aramak hakikati incitir. Başkaları niye başkalarının kurbanına karışır; anlamıyorum. Çocuk, kendi kurbanlarını görmeli.

*

Zelzeleler içimizin işini; işimizin içini olduğu gibi dışa vuruyor: "Orda kimse var mııı?!.." İstibdata âşık olanlar bilsinler ki, insanlık müstebitlere değil; hürriyete âşık...
Adaletin gözetilmediği her yerden uzaklaş!
Bir cümle kurdun mu hayatta? Hayatı bir cümle gibi okuduğun oldu mu?
Hayatı öldüren sözlerle işimiz yok; sen, hayatı güldüren bir söz bul kendine; haydi!

*

Bunca vergi nereye mi gidiyor?!..
Kitaba, kültüre gitmiyor da... Sorabiliyorsan sor yine de!

*

Haydi, nerdesiniz dünyanın edebiyatçıları, seçilmişleri, vesaireleri... Dünya niye yangın yerine döndü? İtiraf edin anlamadığınızı da dünya da başının çaresine baksın! Biliyormuş rollerini terk edin!

*

Böyle olmaz; dünya kendine bir çıkış yolu bulmalı!
Hürriyet bütün güzelliklerin toprağıdır.

*

Okuyor musun, diyorum;
Falan lise, feşmekân üniversite diyor.
Okulların "okumak" olduğunu sanıyor!
Kim aldaniyor?!..

*

Durumunu güncelle;
Her nefesini duy, diyorlar!
"Şimdi" diye bir şey var;
Adını koy, diyorlar!

ATEŞ, IŞIK, GÜNEŞ ve KUR'AN

Dünya yaratılalıdan beri çıkan yangınlarda, harplerde yakılan evler, şehirler, canlar ve çağımızda geliştirilen bin bir silah ve bomba türlerinin hepsinin yakıcılığı toplansa, gökyüzündeki güneşin yakıcılık gücüne ulaşamaz.

Ama Rabbin yaktığı güneşin ateşi ısısı ve ışıyla insanlara, hayvanlara, otlara, ağaçlara ve yaratılan her şeye Rabbin emrettiği kadar renk verir, tat verir, hayat verir.

Ateş ve silah, onları yakan ve yapan insanın elinde yalnız öldürme ve yok etme aletine dönüşür.

Dünya kurulalıdan beri ışık olsun diye yakılan çıra, gaz, idare, lamba, mum ve elektrik ampullerinin ışıkları toplansa yine güneşin ışığının trilyonda biri olamaz.

Şu anda dünyanın yarısı gündüz, yarısı gecede.

Gece yakılan ampullerin tamamı sınırlı ışıklarında aydınlanılırken güneş doğunca lambaları kapatıyoruz.

Sokak lambalarının kapatılması unutulsa bile kimsenin onların yandığından haberi bile olmaz.

Bütün dünya insanının ışık saçan akıllarının ürünü olan fikir kıvılcımlarının da insanlara faydalı olan ve hayatlarını aydınlatanları vardır.

Ancak şu anda en büyük parayı kazananların silah tüccarı kişiler olduğunu da bilmeyen yok.

Her yıl binlerce profesör, silah tüccarına para kazandırırken kazanmak için fikir kıvılcımlarını onlara satmakta ve dünyanın her tarafında şehirlerde ve yüreklerde yangınlar çıkarmakta.

Dünyada geceleri parlayan ve ışık saçan bütün lambaların gündüz geçersiz hale geldiği gibi dünyada yaşayan milyarlarca insanın fikir kıvılcımları da Rabbin Kur'an-ı Keriminin bir suresi ve ayeti karşısında sönük kalırlar.

Rabbimiz buyurur:

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

“Eğer kulumuza (Muhammed) parça parça indirdiğimiz Kur'an'dan şüphe ediyorsanız, haydi onun benzeri bir sure de siz getirin. Allah'tan başka bütün yardımcılarınızı da çağırın; eğer doğru söylüyorsanız.

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

Eğer yapamazsanız -ki elbette yapamayacaksınız- o halde yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten sakının. O (ateş) kâfirler için hazırlanmıştır” (Bakara Suresi, ayet: 2/23-24)

Şu anda yaşayan milyarlarca insan arasından bir veya birkaç insanın fikir kıvılcımlarının ateşinde yanmaktansa bütün akılları yaratan Allah celle celalühün “Nur, Şifa, Rahmet...” diye isimlendirdiği ayetlerinin ışığında iki dünyamızı da aydınlatmak bizim için daha karlı ve güzel olur.

Baba Bush ile oğlu Bush'un öldürdüğü insan sayısına Müslümanlar bin dört yüz (1400) yılda ulaşmamışlardır.

Öldürmekle yaşatmak aynı değildir. Rabbimiz aradaki farkı bildiriyor:

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ

“Bundan dolayı İsrail oğullarına şöyle yazdık: Kim, adam öldürmeyen, yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayan bir adamı öldürürse, bütün insanları öl-dürmüş gibidir. Kim de bir canı kurtarır ve hayat verirse, bütün insanları kurtarmış ve hayat vermiş gibidir. Elçilerimiz onlara apaçık delillerle geldiler. Bundan sonra da onlardan birçoğu yeryüzünde aşırı gittiler.” (Maide Suresi, ayet: 5/32).

İNSAN DÖNMELİ ARTIK İNSANA

Mustafa Akar'ın bu sitemine kim itiraz edebilir?

“Birbirimizi artık uzun zamandır yeni bir filmde, bir şarkıdan, bir şiirden haberdar etmiyoruz. Bu çok acı.”

Ekleyelim: Yeni bir dergiden, kitaptan.

Masamın üstündeki kitap ve dergilere bakıyorum.

Okunanlar, sırasını bekleyenler. Mesela İbrahim Karagül yönetiminde ve Turgay Bakırtaş'ın yazı işleri müdürlüğünde ikinci baharını yaşayan “Gerçek Hayat” dergisi. Yeni fark ettim, bugüne kadar derginin adını hiç anmamışım. Oysa dergide iyi yazılar / haberler yayınlanıyor. Merakla beklediğimi ve beğenerek okuduğumu söylemeliyim. Gecikmiş bir teşekkür ve hatta özür.

“Edebiyat Ortamı Öykü Yıllığı.” Sadık Yalsızuçanlar ve Yunus Nadir Eraslan beraber hazırlamışlar. 543 sayfadan daha fazla olan bir emek, özen. Her iki kalem erbabına da teşekkür etmek gerekiyor. Sadık Ağabey'i zaten biliyoruz. Yunus Nadir Eraslan ismini bundan sonra daha dikkatli takip edeceğim. Yetenekli ve hakkaniyetli insanları özlemişiz.

Edebiyat Ortamı Yayınları'ndan çıkan Nuri Pakdil kitabını da söylemeliyiz. Bu kitabı Arif Ay'ın vefa ödevi olarak okudum. Yeni yayınlarımızdan biri de Temmuz dergisi. Şair Ali Emre ve Mustafa Yılmaz'ın kanatlanmış gayretleri. Dergide severek takip ettiğim birçok isim var. Kasım ayı itibarıyla dördüncü sayısına ulaşan Temmuz dergisi inşallah uzun ömürlü olur. Ayşe Çelikkaya'dan dokunaklı bir ifade: “Gülmeyi unutmuş bir annenin gözleri...” Özcan Ünlü'nün Mustafa Cambaz'ı anlattığı “Öz Yurdunda Bir Garip Şehir” başlıklı yazısı da mutlaka okunmalı: “Aylar sonra geriye dönüp baktığımda ne çok şeyi kaybettiğimizi bir daha görüyorum.”

Dergiler bitmez. Çünkü şiir ve öykü bitmez, insanın anlatacağı şeyler bitmez. “Yedi İklim” in kasım sayısını henüz okumadım. Elimdeki ekim sayısı. Ali Haydar Haksal, edebiyatımızın istikrarlı ve çalışkan isimlerinden. Haliyle, dergisi de öyle. Yedi İklim, nice genç ismi edebiyat dünyasına kazandırdı. Ali Sali ile ekim sayısında yapılan söyleşiye tekrar okumam gerekiyor. Derin ve kıymetli bir söz: “İlham terbiye eder.” Evet.

Çıktığı günden beri takip ettiğim dergilerden biri de Karabatak. Ali Ural, Ayşe Sevim, Güzide Ertürk, Naime Erkovan, Mehmet Sabri Genç, Bünyamin Demirci, Ela Korgan, Hasan Akay, Meryem Kılıç, Bülent Ata, Dursun Güzel 'Karabatak' denilince aklıma ilk gelen isimler. Eylül-Ekim sayılarında “Direniş Edebiyatı” dosyası yapmışlardı. İlgiyle okuduk. Elbette Belkıs İbrahim Hakkioğlu söyleşisini de: “Toprak ile insan arasında manevi bir ilişki vardır.” İnce işçilik eseri olan Nihayet dergisini de hatırlamak ve hatırlatmak şart. Fatma Barbarosoğlu, olgunluk dönemini sadece yazı ve öykülere değil, dergiciliğe de yansıtıyor.

Anadolu Gençlik, derneği ve dergisiyle daima gözbebeğimiz olmuştur. Yakın takipteyiz. Kendilerine dua ediyoruz. Anadolu Gençlik dergisi, Murad Mete yönetiminde 200. sayısını geride bıraktı.

Biraz da kitaplara değinelim.

Necip Tosun öyküye hayat veren isimlerden. Bereketli bir edebiyatçı. Son çalışması Öykümüzün Sınır Taşları. 576 sayfa, Dedalus Yayınları. Kitabı okuyup bitirdikten sonra şunu söylüyorsunuz: “Burası ısrar ve özen.” Balıkesir'de yaşayan ve şiir yolculuğuna sessiz fakat sedalı devam eden Rıdvan Sözen. Yeni şiir kitabı: “Aramakla Bulunmaz”. (Cinius Yayınları.) Daha ilk dize durduruyor beni: “İyi insanlar her zaman yenilmiştir.” Bunun ne çok örneği var. Teselliye kırk beşinci sayfada buluyorum: “Dostum türkümüzü söyler nasılsa.” Eyvallah.

Eyyüp Akyüz ve Hasan Özlen. Bu iki ismi nedense birbirinden hiç ayırmadım. Kitapları da beraber çıktı. Hece Yayınları'ndan. Özlen'in Kusursuz Talan, Akyüz'ün Biri Beni Onarsın. Ortak özellikleri: Temiz dil, berrak anlatım. Okunaklı şiirler yazıyorlar. Edebiyatta birkaç yıllık birliktelikler bile uzun sayılır. Ne kadar ulvi amaçlarla yazarsak yazalım, mesele sonunda benlik bahsine gelip dayanır. Çok şükür, beraber yaşadığımız şair kardeşlerimiz var. İnşallah Eyyüp Akyüz ve Hasan Özlen de dostlukta sebat ederler.

Malum, 'her insan biriciktir' deniliyor. Bakalım Hasan Özlen ne diyor? “Allah birdir, insanlar değil.” Başka bir şiirinden: “İnsan dönmeli artık insana.” Eyyüp Akyüz'den de iki dize misafir edelim: “Babam merdivenim çok diye gelmiyor bana.” “Babalık vasiyettir, annelik çeyiz.” Akyüz'ün şiir dünyasında göğün ve yerin kardeşliğini görmek mümkün. Ne güzel.

Masamdaki çalışmalardan biri de Cevat Akkanat'ın hazırladığı Darbe Şiirleri Antolojisi. (Sultanbeyli Belediyesi.) Bu tür çalışmalara 'kayıt altına almak' anlamında bakıyorum. Kimi şiirler zayıf bulanabilir. Nihayetinde Birinci Cihan Harbi veya İstiklâl Mücadelesi sırasında binlerce şiir yazılmış, birkaç tanesi ancak kalmıştır. Keşke elimizde Balkanların kaybı ve acısı için yazılmış şiirlerin toplandığı bir antoloji olsaydı. İleride 15 Temmuz için böyle demeyeceğiz. Şiirin şahitliği daima elimizin altında olacak.

Masamın sakinlerinden biri de Ali Berkay'ın dokuz ay önce yayınlanan ilk şiir kitabı: Tahayyülât. Yine Hece Yayınları. “Annem her sabah bana kahvaltı hazırlar / Sırf bu yüzden şükredebilirim” diyen şair. İmrendim ve kendime ayırdım: “Mors alfabesiyle seni özledim / Şeklinde tıkrıyor camlar.” 'Bu çağ dalımıza vurduğunda' neler oluyor, yaşıyor; Tahayyülât bence bunu anlatmaya çalışıyor.

GÖRÜNMEYEN ÜNİVERSİTE ve MANEVİYAT

Türkiye, kadim kültürü nedeniyle inancın ve maneviyatın coğrafyası olmuştur. Toplumumuz, her zaman inanç ve maneviyata suya ve havaya ihtiyaç duyar gibi ihtiyaç duymuştur.

Yirminci yüzyılda coğrafyamızda büyük bir maneviyat ve inanç açığı ve açlığı meydana getirildi. Resmi ideolojinin otoriter ve totaliter yollar kullanarak dini, sosyal ve kültürel hayattan tamamen arındırma şeklindeki uygulamaları, toplumu alternatif yollarla kendi maneviyat ve inanç dünyasını korumaya yönlendirdi. Toplumun bütün direncine rağmen coğrafyamızdaki inanç ve maneviyat açığı ve açlığı giderilemedi.

FETÖİZM dediğimiz küresel emperyalist proje, sinsi ve sistematik bir şekilde toplumda var olan inanç ve maneviyat açığı kullanılarak oluşturuldu. İnsanlar, mallarını ve çocuklarını insanlığa manevi ve ahlaki hizmetlerde bulunma vaadinde bulunan bu yapıya teslim ettiler. Ancak FETÖİZMİN insana, inanca, ahlaka ve maneviyata hizmet etmediğini, materyalizm, iktidar ve emperyalizm peşinde koşan kanlı ve karanlık bir yapı olduğunu kanlı bir darbe ile ülkemizi işgal etmeye kalkmasından acı bir şekilde öğrenmiş bulunuyoruz.

FETÖİZM gibi insanımızın maneviyat açığını istismar eden karanlık bir yapıyla karşı karşıya olduğumuz gibi insanımıza ahlaki ve manevi alanda sağlıklı ve yapıcı bir şekilde yol göstermeye çalışan Görünmeyen Üniversite modeli olarak nitelendirilen Mehmet Zahid Kotku (1897- 13 Kasım 1980) pratiği de önümüzde durmaktadır. Aramızdan ayrılışının otuz altıncı yılında Görünmeyen Üniversite modelini her zamankinden daha fazla okumaya ve anlamaya ihtiyaç duymaktayız.

Halk içinde hakla beraber olmanın mümkün olduğunu Görünmez Üniversite modeli, hepimize göstermiş bulunmaktadır. Şarlatanlar ve soytarılar, inanç ve maneviyat dünyamızı işgal etmeye kalktıklarında, her şeyimizi kaybetme tehlikesiyle yüz yüze kaldığımızı FETÖİZM denilen karanlık çete büze ağır bir maliyet ödeterek öğretmiş durumdadır.

Modern dünya, insanın elindeki maddi ve teknolojik imkânlardan dolayı azgınlaştığı ve büyülenmeye kapıldığı bir yerdir. Görünmeyen Üniversite, kibir denilen sapıtıcı eğilime karşı bizi uyarmaktadır: “Putların birçok nev’i, para, mal, servet, şehvet gibi, nefsin arzularını yansıtan pek çok çeşidi vardır... Ama bunların en tehlikelisi; kibir, yani kendini beğenmek ki, büyük beladır. Bu, insanın mahvını hazırlayan ve Tefvik-i ilahiye mani olan en büyük fesat kaynağıdır.” Kibrin, hırsın ve gücün maneviyat ve din haline getirilmesi, bireyi, toplumu ve insanlığı topyekûn olarak korkunç bir uçurumun kenarına getirmektedir.

Görünmeyen Üniversite, koskoca bir imparatorluğun kaybedildiği ve topluma her açıdan müdahalelerde bulunduğu bir ortamda yaşamasına rağmen, esas düşmanın nefis olduğunu söylüyordu. Nefse kaşı mücadele etmeden, hiçbir güçlkle başa çıkılmayacağı gerçeğinden gafil olunmaması gerekmektedir. Görünmez Üniversiteye göre, “Nefisle mücadelede mağlup olmak, düşmana mağlup olmaktan daha kötüdür.” Ona göre, hayatta asli gaye hiçbir zaman nefis ve cennet olmamalıdır. Hayat sadece baki hakikat olan Allah'a kullukla geçirilmelidir. Görünmez Üniversitenin hikmetli ifadesiyle “Müslüman cennete değil, cenneti yaratan Allah'a âşık olmalıdır.” Akif İnan'ın ifadesiyle Görünmez Üniversite, çağa ve dünyaya karşı Allah'a kulluk zırhıyla donanmıştır.

Gerçek inanç, ahlak ve maneviyat, sadece insanı Allah'a kul yapan inançtır, ahlaktır ve maneviyattır. Her şey, insanı Allah'a kul yapmanın sahîh bir aracı olduğu sürece anlamlı ve değerlidir. Görünmez Üniversite, kul olmanın asli değer olduğunu, onun için bütün faniliklerden vazgeçmemiz gerektiğini söylemektedir: “Dünyada her şey boş, para da boş, kitap da boş, dervişlik de boş, şöhrat de boş. Mühim olan iyi bir kul olabilmektir. Dervişlik de boş, şeyhlik de boş! Mühim olan iyi bir kul olabilmektir.”

Var olan ebedi hakikat Tefhit'tir. İlahi birlik, kendisini doğada da göstermektedir. İlahi, tabii ve insani tefhidin birbiriyle bağlantısını ve ilişkisini Görünmez Üniversite şöyle ifade etmektedir: “Görmez misin ki, yağmur ne kadar çok yağarsa yağsın, tanecikleri hemen birleşir, toplanırlar. Derken dereler, nehirler meydana gelir. Neticede bunlar barajları doldurur. Enerji santrallerini işletir, araziye sular, şehirlerin elektriğini temin ederler. Bu nimet sayesinde insanlar rahata kavuşur, işleri kolaylaşır. Bu ne büyük bahtiyarlıktır. Bundan ibret almalı, birlik ve beraberliğimizi temine çalışmalıyız. Tek tek hareket edersek hepimiz helak oluruz.”

İçeriden ve dışarıdan birçok saldırıya hedef olan ülkemiz ve Müslüman ümmeti, Tefhit'i akıl ve kalple kavrayacak yeni bir idrake ihtiyaç duymaktadır. Ümmet ve millet olmanın sahîh yolu Tefhit merkezli birlik ve çoğulculuk şuuruna varmaktan geçmektedir.

Maneviyat, çay çorba, makam mevki, istihbarat askerle elde edilecek bir şey değildir. Gümüşhanevi Tekkesinin girişinde yazıldığı gibi, “Burada çay yok, çorba yok, ilim var, fikir var.” İlmin ve fikrin, akıl ve kalbin birlikte var olması gerektiğini öğreten Görünmeyen Üniversitenin maneviyat pınarından beslenmeye çok ihtiyaç duyduğumuz bir dönemden geçiyoruz.

TÜRKÇE Mİ İNGİLİZCE Mİ?

Bana sorarsanız, elbette Türkçe. Ana dil öğrenilmeden bir yabancı dil öğrenilemez düşüncesindeyim.

Ama öğrenci velileri o fikirde değil. Onlar “İlle de İngilizce” diye tutturmuşlar. Çocuklarının orta öğrenimde yabancı dil öğrenemediklerinden yakınıyor, öğrensinler diye o kadar para verip kursa gönderiyorlarmış. Kimse “Benim çocuğum Türkçe biliyor mu” diye düşünmüyor. Herhalde “Konuştuğuna göre biliyor” diyorlar. İyi Türkçe bilmek o kadar kolay değil.

(Bütün bunları Milli Eğitim'de oluşan ve kamuya yansıyan bir proje için yazıyorum. Bundan böyle 5. sınıflar bir yıl süre ile sadece yabancı dil ve Türkçe okuyacaklarmış. Hadi hayırlısı).

Öğrencileri bırakın öğretmenler hangi seviyede ona bakalım.

Size iki örnek vereceğim.

Arada bir “Kim beş yüz bin lira ister” adlı yarışma programını izliyorum. Bu programa ülkemizin ünlü üniversitelerinden mezun doktorlar, mühendisler, meslek mensupları da katılıyor.

Geçende bir genç bayan öğretmen yarışmaya katıldı. Soru şu: “Müteessir” ne demek? Kız düşündü bulamadı. Joker hakkını kullandı. Ekranda iki cevap kaldı. Biri sevinç, öteki üzüntü. Şans eseri üzüntü deyip o soruyu bilmiş oldu. Şans işte. (Aslında kelimenin mânası üzüntü değil, üzüntülü'dür).

Öztürkçe lûgatlarda üzüntünün karşılığı “acı” olarak geçer. Çünkü bu lûgatlar “keder, elem, ıstırap, hüzn” vb. gibi nüans farkı ile aynı mânaya gelen kelimeleri yabancı kaynaklıdır diye almazlar. Bunları bir yana koyalım “acı” kelimesi dahi kaç mânaya geliyor, bilmek lazım.

Sıfat olarak “acı” tatlı'nın zıddıdır.

“Acı biber”, “Acı su”, vb. ifadeler; “Acı soğuk”, “Acı kuvvet” gibi deyimler oluşturur. İsim olarak “Acı” iç ve dış tesirlerin uzviyette meydana getirdiği rahatsızlık, sızı, sancı, ağrı olarak bilinir.

Bu mânası ile çok sayıda deyim oluşturur: “Acı çekmek” hem ağrı, sızı duymak; hem üzüntü içinde bulunmak mânasındır.

Mecazen pek çok deyim oluşturur: “Acı acı konuşmak”, “Acı-tatlı günlerimiz geçti”, “Acısını çıkarmak”, “Acısını içine gömmek” vb.

Lûgate bakarsanız sıfat olarak pek çok ismin başında görürsünüz: “Acıbakla, Acıbadem, Acıçay, Acıgöl” vb.

Şimdi bunlara “keder, elem, ıstırap, hüzn” vb. gibi nüans farkı ile kullanılan ve aynı mânayı taşıyan kelimeleri, onların dünyasını ekleyin. Türkçe'nin derinliği, zenginliği ortaya çıkar.

Bu derinliği, zenginliği bilemeyenler düşünce duygularını İngilizce ile nasıl ifade edecekler?

Eh, demek ki İngilizce'yi de iyi öğrenmek lazım. İkinci örnek şu: Oğlum uzun yıllar dershanede tarih hocalığı yaptı. Bana şöyle bir şey anlattı:

Öğretmenler odasında oturuyoruz. Ben kitap okuyorum. Yanımdaki bayan öğretmen bulmaca çözüyor. O da tarih öğretmeni, yeni geldi.

Az sonra bana döndü ve sordu:
– Murat Bey “muhasara” ne demek?

Şaşırdım, sonra cevap verdim:
– Kuşatma.

Düşünün, bu tarih öğretmeni. Kelimeyi herkesten önce onun bilmesi lazım. Ama yok. Çocuklar orta öğrenimden çok zayıf geliyorlar, çünkü öğretmenleri zayıf.

Dilin bu kadar zayıf olmasının bir sebebi de TDK uygulamaları ile Türkçe'den atılan kelimelerdir. Tuhaf, o kelimeleri sözlükten attılar ama halkın dilinden atamadılar. Tartışmaya girmek istemem, lakin şu ifadeye siz de eminim çok rastladınız. Adam derdini anlatmak istiyor ve söze şöyle başlıyor: “Meselâ örneğin eve gidiyorsunuz.” veya: “Her koşul ve şartta bu böyledir.” Değınmeden geçemeyeceğim. Hadi yazarlar, gazeteciler kullanıyor ama en azından TV, radyo spikerleri kullanmasın: “Muhatap” kelimesini “Muhattap” diye yazıyor, okuyorlar.

Ayıptır, ayıp.

Lafın başına dönelim: Sayın veliler. Evet, İngilizce önemli. İngilizce bilmeyeni adam yerine koymuyorlar, iş vermiyorlar. Lakin siz önce çocuğunuzun güzel Türkçe öğrenmesini isteyin.

İNSANIN İNSAN OLMA ÖZELLİĞİ VE HAKİKİ KİMLİĞİ KENDİNİ BİLMESİYLE VE HADDİNİ AŞMAMASIYLA BAŞLAR...

Bir kul olduğunun idrakine varan kişi, ibadetinin ve ubudiyetinin sayesinde ne Rabbine, ne kendisine ve ne de başkalarına karşı hata yapmaz ve yapamaz veya yapsa da çabuk farkına varabilir ve tövbesini, istiğfarını, ömrünü kısa zamanda beyan eder...

İnsanî bir özellik de güzel, faydalı ve ahlâkî boyutları olan huylara sahip olabilmektir... Hep özellikle kendimize sakladığımız genel insanî özellikleri; sevmeyi, hoş görmeyi, iltifat etmeyi, fedakârlığı, empatiyi, sabır ve takdiri biraz da başkalarına dağıtabilmeli ve paylaşabilmeliyiz.

İnsanî değer özelliklerimizden birisi de yaşadığımız toplum varlığı, aile hayatımız, çocuklarımız ve yakınlarımızın mevcudiyetinin bilinmesi ve bütün bu birlikteliklerin hakkının verilmesi olmalıdır... Toplum içerisinde paylaşmayı bilen; aile hayatını kudsî bir tahassüngâh olarak düşünüp sığınan ve sahip çıkabilen; çocuklarını kudsî birer emanet ve yetiştirilmelerini en önemli bir vazife olarak kabul eden ve yakınlarının, akrabalarının yakın çevresinin varlığından memnuniyet duyabilen insanlar olabilmeliyiz...

İnsan bu ya, sıkıntılar, zahmetler, müşkülâtlar, belâlar ve musîbetlerin muhatabı olabilir... Böyle durumlarda teenni ile hareket etmek; sabır göstermek; anlayışla karşılamak; bunların nereden geldiğini bilerek isyan ve itaatsizlikle mukabele etmemek, çilelerin, imtihanların biz insanlar için olduğunu kabul ederek; ferahlıkların, sevinçlerin, güzelliklerin, iyiliklerin ve huzurun, saadetin bunlardan hemen sonra geldiğini daima düşünen insanlar olarak akıldan çıkarmamak...

Ve insan bilmeli ki; fitrî vazifemiz ve insaniyetimiz daima insan gibi hareket etmemezi iktiza eder... Hayvanî hareketleri ve işleri herkes kolayca ve düşünmeden yapabildiği gibi; her işi, her hareketi, her tavr-ı insanîyi her zaman ve sıklıkla noksan, eksik ve yanlış yapmak mümkündür ve gayet de kolaydır hiç de bir zorluğu ve zahmeti de yoktur...

Önemli olan Allah'ın emrettiği, Resulullahın (asm) hayatında yaşayarak gösterdiği tavır ve huyları elde edebilmek ve bunları yaşayarak önce kendimize gösterebilmektir... İnşaaallah...

Rifat OKYAY / Yeni Asya/ 18.11.2016

İYİLİK YAP, İÇİNE AT

Uzun sürmüş bütün günler, çok daha uzun sürecek gecelere bağlanıyor. Öyle sanıyoruz biz. Saatler, dakikalar, saniyeler, hep aynı ölçülü, değişmez adımlarla hesabını hiç şaşırmadan ilerliyor aslında. Hiç değişmiyor zamanın matematiği. Ama bize öyle gelmiyor; insanın iç zamanı bundan çok daha farklı işliyor, bazen çok daha hızlı, bazen çok daha yavaş ve hatta bazen duruyor tümüyle insanın içindeki saat; akrep, yelkovan...

Yani insan, bazen zamanın bir yerine takılıp kalıyor. Belki bir süre için orada öylece duruyor, sonra tereddütler içinde de olsa devam ediyor her şeye kaldığı yerden. Kimileri için böyle bu... Ama kimileri için böyle değil... Durduğu yerde bir ömür boyu çaresizce mahsur kalıyor kimileri, oradan bir daha hiçbir yere gidemiyor. Evet, hiçbir yere gidemiyor, çünkü takılıp kaldıkları o yer zaten hiçbir yer!

“Bir midye kapıverdi serçe parmağını./ midye kumlara düştü./ deniz kumları yuttu./ balina avcısı tuttu onu denizde./ balina avcısı Cebelitarık'a geldi./ Cebelitarık'ta türkü çağırdı balıkçılar./ “Duyduk duymadık demeyin, denizden/ parmağını çıkardık küçük bir kızın./ sahibi kimse gelsin alsın!” diyor bir şiirinde Şilili şair Gabriela Mistral.

Bir akordeon sesinin peşine takılıp sınırını geçenlere hiçbir ülke vize uygulamamalı! “Seni çok iyi gördüm” dedi dükkânın önünü süpüren bakkal amca.

“Hay Allah!” dedi görünmez adam.

Bir de şunu düşünün: dakikalar tükendiği, seyirciler kıpırdanmaya başladığı halde bir türlü nasıl biteceğini hatırlayamayan bir film ne hisseder?

Bir aksiyon filminin kaçıp kovalamaca sahnesinin orta yerine küt diye reklam arası girince, katili kovalamakta olan kahramanımız kendini bir anda bir deterjan reklamının içinde buldu. Yüzündeki şaşkınlığı görmeliydiniz! Hatıralar için unutulmak gibi bir ihtimal yoktur; hafızamızın bir köşesinde hayatın duygu açıklarını kapatmak üzere çağırılacakları o efkârlı zamanları beklerler. “Senin bu tedirginliğin/ fırtınalı akşamlarda deniz fenerlerine çarpan/ göçebe kuşları hatırlatıyor bana.” diyor bir şiirinde İtalyan şair Eugenio Montale.

Kulağa ne kadar tanıdık geliyor bu duygu, bu hal. Bugünlerde insan, pimi çekilmiş bir balon ya da ipini elimizden kaçırdığımız bir bomba gibi. Ya da öyle bir şey işte! Nerede bir bekleme odası varsa, içi başına geleni hiç beklemeyen insanlarla dolu...

Ne zaman bir elma soysa kabuklarını yiyor, içini hiç dokunmadan orada bırakıyordu; büyüklerinden kala kala vitaminin bir elmanın neresinde olduğuna dair bir kafa karışıklığı miras kalmıştı sadece ona. Kendi belleği ağzına kadar boş, flash belleği dibine kadar dolu bir 'insan'a şurada ne kaldı? Herkes neredeyse her gün evinde unuttuğu halde, hayatının bir tek gününde güler yüzünü evinde unutmayan insanlar da var. İnsanız ya, ümit edip, “Acaba cennetin hangi kapısından girmek daha güzel olur?” diye hayal ediyoruz. Oysa cennet her gün bin bir vesileyle gelip kapımızı çalıyor, işitmiyoruz.

İskeleden hafifçe aşağıya doğru eğilip, “İyilik yap karaya at!” dedi beyaz saçlı adam denize, “Artık insanlardan fazla bir şey bekleme!”

“Her yer çok kalabalık” dedi meczup, “Ara ki insanı bulasın!”

Gökhan ÖZCAN / Yeni Şafak / 17.11.2016